

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

Longævitæ & Brevitas vitæ in Homine. Historia. Ad Artic. 5. 6. 7. 8. 9. &
11.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

11. *Animalia*, quorum Carnes sunt paulo atiores, longioris sunt vitæ, quam quæ Carnibus sunt candidis; Indicat enim Succum Corporis, magis firmum, & minus dissipabilem.

12. *In omni Corruptibili*, Quantitas ipsa multum facit ad *Conservationem Integri*: Etenim Jgnis magnus longiore tempore extinguitur; A qua Portio parva citius evaporat, Truncus non tam cito arefcit, quam *Vimen*: Itaque generaliter (in Speciebus dico, non in Individuis) quæ Mole grandiora sunt *Animalia*, paulisper sunt longiora: nisi aliqua alia Causa potens Rem impediatur.

ALIMENTATIO

& Via Alimentandi.

Historia.

Ad Artic. 4.

1. **A**limentum erga Alimentatum debet esse *Natura inferioris*, & simplicioris *Substantia*: Plantæ ex Terra & Aqua nutriuntur; *Animalia* ex Plantis; *Homines* ex *Animalibus*: Sunt & *Animalia Carnivora*, atque *Homo* ipse Plantas sumit in parte *Alimenti*: *Homo* vero, & *Carnivora Animalia*, ex Plantis solis agere nutriuntur; possunt fortasse ex *Frustribus*, & *Seminibus Igne coctis*, multo usu nutrirî, sed *Folius Plantarum*, aut *Herbarum*, minime, ut *Ordo Foliatanorum Experimento* comprobavit.

2. *At nimia Proximitas*, aut *Consubstantialis* *Alimenti* erga *Alimentatum*, non succedit: Etenim *Animalia*, quæ *Herbis* vescuntur, *Carnes* non tangunt: Etiam ex *Carnivoris Animalibus*, pauca *Carnes* propriae *Speciei* sapiunt: *Homines* vero, qui *Anthropophagi* fuerunt, ordinario tamen *Humanis Carnibus* non vescuntur; sed aut ex *Vitæ* in *Inimicos*, aut *pravis Consuetudinibus* in illud desiderium lapsi sunt: At *Arvum*, *Grano* ex ipso proveniente, feliciter non feritur: neque in *Institutione*, *Surculus* aut *Virgultum*, in proprium *Truncum* immitti solet.

3. *Quo* *Alimentum* melius est *preparatum*, & paulo propius accedit ad *Substantiam* *Alimentati*, eo *Plantæ* feraciores sunt, & *Animalia* *Habitu* sunt pinguiora: Neque enim *Virgultum* aut *Surculus*, in *Terram* immisus, tam bene pascitur, quam si idem immittatur in *Truncum*, cum *natura sua* bene consentientem, ubi invenit *Alimentum* *digestum*, & *preparatum*: Neque etiam (ut tradunt) *Semen Cerae*, aut *similium*, in *Terram* immisus, tam magnam producit *Plantam*, quam si *Semen* in *aliam Cepam* indatur, *Institutione* quadam in *Radicem*, & *Subterranea*: Quinetiam nuper inventum est, *Virgulta Arborum Sylvestrium* veluti *Vlmi*, *Quercus*, *Fraxim*, & *similium*, in *Truncos* inserta, longe majora proferre *Folia*, quam qua *sua Institutione* proveniunt: Etiam *Homines Carnibus crudis*, non tam bene pascuntur, quam *Ignem* passis.

4. *Animalia* per *Os* nutriuntur: *Plantæ* per *Radices*: *Fœtus Animalium* Vero per *Vmbilicum*: *Aves*, ad parum temporis, ex *Vi-*

telis Ovorum suorum: quorum nonnulla pars, etiam postquam exclusæ sunt, in *gulis earum* invenitur.

5. *Omne Alimentum* movet maxime à *Centro* ad *Circumferentiam*, sive ab *Intra* ad *Extra*: *Attamen* notandum est, *Arbores & Plantas* potius per *Cortices*, & *Extima*, quam per *Medullas*, & *Intima*, nutrirî: Etenim si *circumcirca* *decorticata* fuerint, licet ad *Spacium parvum*, non vivunt amplius: Atque *Sanguis in Venis Animalium*, non minus *Carnes* sub illis sitas nutrit, quam *supra illas*.

6. *In omni Alimentatione* duplex est *Actio*, *Extrusio*, & *Attractio*: *Quarum* prima à *Punctione interiore*, altera ab *exteriore* procedit.

7. *Vegetabilia* assimilant *Alimenta sua* simpliciter, absque *Excretionem*: Etenim *Gummi*, & *Lachrymæ* potius *Exuberantia*, quam *Excretionem* sunt: *Tuberes* autem *Morbi* potius: At *Animalium* *Substantia* magis sui similis est *perceptiva*; Itaque cum *Faustio* conjuncta est, & *inutilia* rejicit, *Vitæ* assimilant.

8. *Mirum* est de *Pediculis Fructuum*: quod omne *Alimentum*, quod tanto quandoque producit *Fructus*, per tam angustam *Collulam* transire cogitur: *Fructus* enim nunquam *Trunco* inhaeret absque *Pediculo* aliquo.

9. *Notandum* *Semina Animalium* *Nutritionem* non excipere, nisi *recentia*: At *Semina Plantarum* manent *alimentabilia* ad longum *Tempus*: *Attamen* *Virgulta* non germinant, nisi indantur *recentia*: neque *Radices ipsa* longius vegetant, nisi sint *Terra* cooperta.

10. *In Animalibus* *Gratus* sunt *Nutrimenti* pro *Etate*: *Fœtus* in *utero* sufficit *Succus maternus*: à *Nativitate* *Lac*: postea *Cibi*, & *Potus*: Atque sub *Senectute* *crassiores* ferè *Cibi*, & *sapidiore* placent.

[*Mandatum*]. *Præcipue* omnium ad *Inquisitionem* præsentem facit, diligenter, & attente indagare: utrum non possit fieri *Nutritio* ab *extra*, aut saltem non per *Os*? *Certe* *Balnea* ex *Lacte* exhibentur in *Marasms*, & *Emaciationibus*: neque defunt ex *Medicis*, qui existimant *Alimentationem* nonnullam fieri posse per *Chysteria*: omnino huic rei incumbendum: si enim *Nutritio* fieri possit, aut per *Extra*, aut alias quam per *Stomachum*, tum verò *Debilis* *Concoctionis*, quæ ingruit in *Senibus*, illis auxiliis compensari possit, & tanquam in *Integrum* restitui.

LONGEVITAS

& Brevitas vitæ in Homine.

HISTORIA.

Ad Artic. 5. 6. 7. 8. 9. & 11.

1. **A**nte *Diluvium*, plura *Centenaria Annorum* vixisse *Homines*, refert *sacra Scriptura*: Nemo tamen *Patrum* *millesimum Annum* complevit. Neque hæc *Vita Diuturnitas*, *Grætiæ* aut *Linæ Sanctæ*, attribui possit: cum *recenseantur*, ante *Diluvium*, *Patrum Generationes undecim*: at *Filiorum Adami* per *Cain* tantum *Genera-*

tiones octo: ut Progenies Cain etiam longævior videri possit. Ista vero Longævitas, immediate post Diluvium, dimidio corruit; sed in Post-natis: Nam Noah qui ante natus erat, Majorum Etatem aquavit; & Sem ad sexcentimum Annum pervenit. Deinde post tres Generationes à Diluvio, Vita Hominum, ad quartam quasi partem Etatis primitiva reducta est; videlicet, ad annos circiter ducentos.

2. Abraham Annos Centum Septuaginta Quinque vixit; Vir Magnanimus, & cui cuncta cedebant prospere, Isaac autem ad annum Centesimum, & Octogesimum pervenit; Vir Castus, & Vita quietioris. At Jacob, post multas Arumnas, & numerosam Sobolem, ad annum centesimum quadragagesimum septimum duravit; Vir patiens, & lenis, & astutus. Ishmaël autem, Vir militaris, Annos centum triginta septem vixit. At Sarah, (cujus unica ex Fœminis Anni recensentur,) mortua est Anno Etatis sua centesimo vicesimo Septimo; Mulier decora, & magnanima, optima Mater & Vxor, neque tamen minus libertate, quam Obsequio erga Maritum, clara. Ioseph etiam, Vir prudens, & politicus, in Adolescentia afflictus, postea in magna felicitate Etatem transigens, ad Annos centum & decem vixit. Levi autem Frater ejus, natus major, centesimum tricesimum septimum Annum complevit: Vir contumelia impatiens & vindicativus. Eandemque ætatem attigit Filius Levi: itemque Nepos ejus, Pater Aaronis, & Moïsis.

3. Moïses centum viginti Annos vixit, Vir animosus & tamen mitissimus, lingua autem im-peditus. Ipse vero Moïses, in Psalmo suo, Vitam Hominis pronuntiavit annorum tantum Septuaginta, & si quis Robustior fuerit, Octoginta esse: qua certe Mensura Vita, usque ad hodiernum diem, maxima ex parte, durat. Aaron autem Tribus Annis Senior, eodem, cum Fratre, Anno mortuus est: Vir Lingua promptior, Moribus facilius, & minus constans. At Phineas Aaronis Nepos, (ex Gratia fortasse extraordinaria,) ad Trecentesimum Annum vixisse colligitur, si modo Bellum Israelitarum contra Tribum Benjamin (in qua Expeditione Phineas consultus est) eadem serie Temporum gestum sit, qua res in Historia narratur: Vir erat omnium maxime Zelotes. Ioshua autem, Vir Militaris, & Dux egregius, & perpetuo florens, ad Annum Centesimum & Decimum vixit. Cui Caleb fuit contemporaneus, & videtur fuisse Equævus: Ehud autem Iudex, etiam Centenarius ad minimum fuisse videtur, cum post devictos Moabitas, Octoginta Anos, sub ejus Regimine Terra Sancta quiescisset: Vir Acer, & Intrepidus, qui pro Populo se quodammodo devovisset.

4. Iob post Instaurationem Felicitatis sue, Annos Centum & Quadrageinta vixit, cum ante Afflictiones suas, eorum Annorum fuisset, qui Filios habuerit Etatis Virilis: Vir Politicus, & Eloquentis, & Evergetes, & Exemplum Patientiæ. Eli Sacerdos vixit Annos nonaginta octo: Vir Corpore obesus, Animo placidus, & indulgens in Suis, Elizeus autem Propheta, videtur mortuus esse

Centenario major; cum reperitur vixisse post Assumptionem Eliæ Annos sexaginta; Tempore vero Assumptionis, talis fuerit, ut Pueri eum tanquam Vetulum calvum subsannaverint. Vir vehemens, & severus, & austera vita, & Contemptor Divitiarum. Isaias etiam Propheta videtur esse centenarius: nam Prophetia Munus exercuisse septuaginta annos reperitur: Annis tum, quo cœpisset prophetizare, tum, quo mortuus esset, incertis. Vir admirabilis Eloquentia, & Propheta evangelizans, Promissis Dei Testamenti Novi (tanquam Vterque) plenus.

5. Tobias senior, Annos centum quinquaginta octo; junior centum viginti septem vixerunt. Viri misericordes, & eleemosynarij. Videntur etiam Tempore Captivitatis, complures ex Iudeis, qui à Babylone reversi sunt, longævi fuisse: cum utriusque Templi, (interjecto Annorum septuaginta spatio,) dicantur meminisse, & Disparitatem ipsorum deplorasse. Postea defluxis Sæculis complures, Tempore Servatoris, Simeon invenitur nonagenarius: Vir Religiosus, & Spei, & Expectationis plenus. Et eodem tempore Anna Prophetissa, ultra centenarium vixisse manifesto deprehenditur: cum septem Annis nupta fuisset, Vidua autem per Annos octoginta quatuor, quibus addendæ sunt Anni Virginitatis, & qui Prophetiam ejus de Servatore insecuti sunt. Mulier Sancta, & Vitam degens in Orationibus, & Jejniis.

6. Longævitates Hominum qui apud Ethnicos Auctores inveniuntur, parum certa memoria sunt: tum propter Fabulas, in quas hujusmodi Narrationes proclives admodum sunt: tum propter Fallaciam in Calculationibus Annorum. Certe de Ægyptiis, nil magni refertur, in his qua extant, quoad Longævitatem: cum Reges ipsorum, qui longissime regnarunt, quinquagesimum, aut quinquagesimum quintum annum, non exceperint: quod pro nihilo est, cum etiam Temporibus modernis, hujusmodi Spatia nonnunquam compleantur. At Arcadum Regibus, Vita longissime fabulose tribuuntur: Regio certe illa Montana, & Pastoralis, & Vetus incorrupti: Attamen cum sub Pane, tanquam Deo Tutelari, fuerit, videntur etiam omnia, que ad Eam pertinent, fuisse tanquam Panica, & Vana, & ad Fabulas idonea.

7. Numa Romanorum Rex Octogenarius fuit: Vir Pacificus, & Speculativus, & Religioni addictus. M. Valerius Corvinus centum annos implevit, interjectis, inter primum & sextum Consulatum, Annis quadraginta sex: Vir Bello, & Animo fortissimus, Ingenio civilis, & Popularis, & Fortuna perpetuo florens.

8. Solon Atheniensis, Legislator, & Vnus ex Septem, supra Annos Octoginta vixit: Vir Magnanimus, sed Popularis, & amans Patria: item eruditus, nec non alienus à Voluptatibus, & Vita teneriore. Epimenides Cretensis Centum Quinquaginta Septem Annos vixisse traditur: mixta Res cum Portento, quia quinquaginta septem ipsorum, sub Antro eum delinisse ferunt. At dimidio Sæculi post, Xenophanes Colophonius, Annos centum & duos, aut etiam diutius vixit: ut pote qui viginti quinque annos natus, Patriam reli-

reliquit, septuaginta septem totos annos est peregrinatus, ac postea rediit: sed quamdiu à reditu vixerit, non constat: Vir non magis timoribus, quam Mente oberrans, utpote cuius Nomen propter Opiniones, à Xenophane, in Xenomanem traductum est, Vasti proculdubio Conceptus, & nihil spirans nisi Infinitum.

9. Anacreon Poëta major Octogenario fuit; Homolascivus, & voluptuarius, & bibax. Pindarus Thebanus Octogesimum Annum complevit; Poeta sublimis, cum quadam novitate Ingeny, & multus in Cultus Deorum. Sophocles Athenicis similem Etatem complevit; Poeta grandiloquus, totus in scribendo, & Familia negligens.

10. Artaxerxes Perfarum Rex, Annos nonaginta quatuor vixit; Vir hebetior Ingeny, neque Curarum magnarum patiens, amans Gloria, sed Otij magis. Eodem tempore Agellilus Rex Spartanus Octoginta quatuor annos implevit; Vir moderatus, ut inter Reges Philosophus: sed nihilominus Ambitiosus, & Bellator, & tam Militia, quam Rebus gerendis strenuus.

11. Gorgias Leontinus Annos Centum & Octo vixit; Vir Rhetor, & prudentia sua ostentator, & qui Adolefcentes Mercede accepta ut institueret, multum Percorinator fuit, & paulo ante Mortem, nihil se habere quod Senectutem inculcasset, dixit. Protagoras Abderites Nonaginta annos vixit: Iste similiter Rhetor fuit, sed non tam Cyclopadia usus, quam Civiles Reges, & instructionem, ad Remp. tractandam, docere professus: attamen Circumcursor Civitatum, aequae Gorgias. At Iocrates Athenicis. Nonagesimum Octavum Annum complevit, Rhetor item, sed Vir valde modestus, & Lucem Forensis fugiens, atque domi tantum Scholam aperiens. Democritus Abderites, ad Annos Centum & Novem Etatem produxit, Magnus Philosophus, & si quis alius ex Graecis, vere Physicus: Regionum complurium, & multo magis Naturae ipsius Perambulator, Sedulus quoque Experimentator, & (quod Aristoteles ei objicit) Similitudinum potius Sectator, quam Disputationum Leges servans. Diogenes Synopeus, ad Nonaginta Annos vixit; Vir erga alios Liber, in se imperiosus; Vitu sordido, & Patientia gaudens. Zeno Citticus, Centenarius, duobus tantum demptis Annis, fuit; Vir Animo excelsus, & Opinionum Contemptor, magni itidem Acuminis, neque tamen molesti, sed quod animos magis caperet, quam constringeret; quale etiam postea fuit in Seneca. Plato Athenicis Annus Octogesimum primum implevit, Vir Magnanimus, sed tamen Quietis amantior, Contemplatione sublimis, & Imaginativus, Moribus urbanus, & elegans: attamen magis Placidus, quam Hilaris: & Majestatem quandam praese ferens. Theophrastus Erechus Annus Octogesimum quintum complevit: Vir dulcis Eloquentia, dulcis etiam Rerum varietate: quique ex Philosophia Suavia tantum decerpserit, Molestia & Amara non attigerit. Carneades Cyrenæus multis postea Annis, ad octogesimum quintum Aetatis Annum similiter pervenit: Vir Eloquentia praeferentis, quique grata, & amena Cognitionis varietate, & seipsum, & alios delectaret. At Ciceronis Tempore Orbilius, non Philosophus, aut Rhetor, sed Grammaticus, ad Centesimum fere an-

num vixit: primo Miles, deinde Ludimagister: Vir natura acerbus, & Lingua & Calamo, & versus Discipulos etiam Plagosus.

12. Q. Fabius Maximus, sexaginta tribus annis Augur fuit: unde constat eum Octogenario majorem occubuisse: licet verum sit, in Auguratu, Nobilitatem magis spectari solitam, quam Aetatem: Vir prudens & Cunctator, & in omnibus Vita partibus Moderatus, & cum Comitatus severus. Masinissa Rex Numidarum Nonagesimum Annum superavit, & filium genuit, post octogesimum quintum: Vir acer, & Fortuna fidens, & Juventute multas rerum vicissitudines expertus, decursu Aetatis constanter felix. At M. Porcius Cato, ultra Annum Nonagesimum vixit: Vir ferrei prope Corporis, & Animi: Lingua acerbis, & Similitates amans: Idem Agricultura deditus, Sibi quoque Familia sua Medicus.

13. Terentia Ciceronis Vxor, ad Annum centesimum tertium vixit: Mulier multis erumnis conflata, primo Exilio Mariti, deinde Dissidio, & rursum Calamitate ejus extrema: etiam Podagra saepius vexata. Luceja Annum Centenarium haud parum superavit: cum dicitur, Centum Annus totis, in Scena Mimam agens pronunciasse: Puella fortasse primo partes suscipiens, postremo Anus decrepita. At Galeria Copiola, Mima etiam & Saltria, pro Tirocinio suo producta est in Scenam, quoto Anno Aetatis incertum est: verum post Annos Nonaginta Novem ab ea productione, rursum redulta est in Scenam, non jam pro Mima, sed pro Miraculo in Dedicatione Theatri à Pompejo Magno, Neque hic finis, cum etiam in Ludis Votivis pro Salute Divi Augusti, iterum monstrata sit in Scena.

14. Fuit & aia Mima, Aetate paulo inferior, Dignitate sublimior, quae ad Nonagesimum Annum Etatem fere produxit: Livia Julia Augusta, Caesaris Augusti uxor, Tiberij Mater. Et tamen si Fabula fuit Vita Augusti (Id quod ipse voluit, cum decumbens Amicis precepisset, ut postquam exspiravit, sibi Plaudite exhiberent) certe & Livia optima Mima fuit: quae cum Marito Obsequio, cum Filio Potestate quadam, & Pradominantia tam bene congrueret. Mulier Comis, & tamen Matronalis, Negotiosa, & Potestatis tenax. At Iunia C. Cassii Uxor, M. Bruti Soror, etiam Nonagenaria fuit: cum post Aciem Philippensem sexaginta quatuor Annos vixisset, Mulier Magnanima, Opibus felix, Calamitate Mariti & Proximorum, & longa Viduitate maesta, sed tamen Honorata.

15. Memorabilis est Annum Domini Septuagesimus Sextus, Tempore Imperatoris Vespasiani, quo reperiuntur Longevitatis tanquam Falli: Eo enim Anno peractus est Census, (Census autem de Aetatibus Auctoritatem, & Informationem habet fidissimam) atque in ea parte Italiae, quae jacet inter Apenninum & Padum, inventi sunt Homines, qui Annum Centesimum aequarunt, & superarunt Centum & Viginti quatuor: videlicet Annorum Centum, Homines quinquaginta quatuor: Annorum centum & decem, Homines quinquaginta septem: Annorum centum & viginti, quinquaginta, Homines duo: Annorum centum & triginta, Homines quatuor: Annorum centum &

triginta quinque, aut triginta septem, Homines item quatuor; Annorum centum & quadraginta, Homines tres. Præter hos, specialim Parma edidit Quingue, quorum Tres centum viginti Annos, Duo centum triginta compleverunt; Braxella Vnum, Annorum centum viginti quinque; Placentia Vnum Annorum centum triginta unius; Faventia Vnam Mulierem, Annorum centum triginta duorum: Oppidum quoddam (tunc dictum Vellejadium) in Collibus circa Placentiam, decem dedit; quorum Sex Annum Etatis centesimum decimum, Quatuor centesimum vicesimum compleverunt; Ariminum denique Vnum, centum & quinquaginta Annorum, nomine M. Aponium.

[Monitum.] Ne res in longum procederet, visum est, tam in illis, quos jam recensuimus, quàm in his, quos mox recensebimus, Nullum adducere Octogenario Minorem: Apposuimus autem singulis (hæc alterem, sive Elogium, verum & perbreve: at ejusmodi, quod iudicio nostro, nonnullam habeat ad Longævitatæ (quæ Moribus, & Fortuna non parum regitur) relationem: Sed duplici modo: Aut quod tales Longævi esse plerumque soleant, aut quod tales, licet minus apte dispositi, tamen Longævi esse aliquando possint.

16. Inter Imperatores Romanos, & Græcos, iter: Francos, & Germanos, usque ad nostram Etatem, qui numerum prope ducentorum Principum compleverunt, quatuor tantum inventi sunt octogenarij; quibus addere liceat Imperatores duos primos, Augustum, & Tiberium, quorum hic septuagesimum octavum, ille septuagesimum sextum Annum implevit, & ad octogesimum forte pervenire Uterque potuisset, si placuisset Livie, & Cajo. Augustus (ut dictum est) Annos vixit septuaginta sex; Vir moderatus Ingenio: Idem ad res perficiendas Vehemens, cætera Placidus & Serenus, Cibo & potu Sobrius, Venere intemperantior, per omnia Felix; Quique Anno Etatis tricesimo, gravem & periculosum passus est Morbum, adeo ut Salus ejus pro desperata esset: quem Antonius Musa Medicus, cum ceteri Medici Calida Medicamenta, tanquam Morbo convenientia adhibuissent, contraria ratione Frigidis curavit: Quod fortasse ei ad Diuturnitatem Vitæ profuit. Tiberius duos amplius Annos vixit: Vir lentis maxillis (ut Augustus aiebat) Sermonem scilicet tardus, sed validus: Sanguinarius, Bibax, quique Libidinem etiam in Diætâ transtulit: Artamen Valetudinis sue Curator probus, ut qui solitus esset dicere, Stultum esse, qui post Triginta Annorum Vitam, Medicum consuleret, aut advocaret. Gordianus Senior, octoginta Annos vixit, & tamen violenta Morte periit, postquam vix degustasset Imperium: Vir Magnanimus, & Splendidus, Eruditus, & Poeta, & constanti vitæ tenore (ante ipsam obitum) Felix. Valerianus Imperator, Septuaginta sex Annos vixit, antequam à Sapote Rege Perfatum captus esset; post Captivitatem autem septem Annos vixit, inter contumelias, etiam violenta Morte præceptus: Vir mediocri Animi, nec strenuus: Existimatione tamen paulo eminentior, & evectus, Experimento minor. Anastasius cognomine Dicorus, Octoginta Octo Annos vixit: Homo animi sedati, sed Humilior, & Superstitiosus, & Timidus. Anicius Iulianianus, Annos octoginta tres vixit: Vir Glo-

ria appetens, Persona propria socors, Ducum suorum virtute felix, & celebris: Vxorius, neque suus, sed aliorum ductu circumactus. Helena Britannia Constantini Magni Mater, octogenaria fuit: Mulier civilibus Rebus minus se immiscens, nec Mariti, nec Filij Imperio, sed tota Religioni dedita: Magnanima, & semper florens. Theodora Imperatrix (quæ Zoës soror erat, Monomachi uxoris, ipsa autem post obitum ejus sola regnavit) Annos supra octoginta vixit, Mulier negotiosa, & Imperio delectata, Felix admodum, & ex Felicitate Credula.

17. Iam à Sæcularibus, ad Principes Viros in Ecclesia Narrationem convertemus. S. Ioannes Apostolus Servatoris, & Discipulus Amatus, nonaginta tres Annos vixit: Vere Aquilæ Emblemate notatus, nihil spirans nisi Divinum, & tanquam Seraph inter Apostolos, propter Ferorem Charitatis. S. Lucas Evangelista octoginta quatuor Annos complevit: Vir eloquens, & Peregrinator, S. Pauli Comes in arviduus, & Medicus. Symeon Cleophae, Frater Domini dictus, Episcopus Hierosolymitanus, Annos centum & viginti vixit, licet Martyrio præceptus fuerit: Vir Animosus, & Constans, & honorum Operum Plenus. Polycarpus Apostolorum Discipulus, Smyrnenlis Episcopus, videtur ad centum annos & amplius etatem produxisse: Martyrio interceptus: Vir excelsi Animi, & Heroicæ patientiæ, & Laboribus indefessus. Dionysius Areopagita, Paulo Apostolo Contemporaneus, ad nonaginta Annos vixisse videtur: Volucris cæli appellatus, ob Theologiam sublimem: neque minus factis, quam Meditationibus insignis. Aquila & Priscilla Pauli Apostoli primo Hospites, deinde Coadjutores, conjugio felici & celebri, ad Centum ad minimum Annos vixerunt: cum sub Xisto primo superstites fuerint: Nobile Par, & in omnem Charitatem effusus: quibus inter maximas consolationes (quales proculdubio primos illos Ecclesie Fundatores sequebantur) etiam illud Conjugalis Consortij tanquam magni cumulus accesserat. S. Paulus Eremita, Annos centum & tredocim vixit: vixit autem in Spelunca, Victu tam simplici, & duro, ut eo Vitam tolerare supra Humanas Veres videri possit: in meditationibus & soliloquiis tantummodo Evum transgens: qui tamen non illiteratus, aut Jdiota, sed eruditus fuit. S. Antonius Cænobitarum primus Institutor, aut (ut alij volunt) Restitutor, ad centesimum quintum Annum pervenit: Vir devotus, & contemplativus, & tamen Civilibus Rebus utilis: Vita genere austero, & aspero: attamen in gloriosa quadam Solitudine degens, nec sine Imperio: cum & Monachos suos sub se habuisset, atque insuper à compluribus, & Christianis, & Philosophis, veluti Vrum aliquod Simulachrum, non sine Adoratione quadam, visitatus esset. S. Athanasius mortuus est Octogenario Major: Vir invincibilis Constantiæ, Fama semper imperans, nec Fortune succumbens: Idem erga Potentiores liber, erga Populum gratosus, & acceptus: exercitatus Contentionibus, in iisque & Animosus, & Soleris. S. Hieronymus, plurimorum consensu, Annum nonagesimum superavit: Vir Calamo potens, & virilis Eloquentiæ: varie eruditus, & Linguis, & Scientiis: Peregrinator item, atque Vita versus lenium

senium austerioris; sed in Vita privata Spiritus gerens alios & late fulgens ex obscuro.

18. At Papa Romani numerantur Ducen-
ti Quadraginta Unus; Ex tanto Numero Quinque
solummodo Octogenarij, aut supra reperiuntur;
Primitivus autem compluribus, iusta & Etas Mar-
tyrij Prærogativa anticipata est. Ioannes vice-
simus tertius, Papa Romanus, nonagesimum E-
tatis Annum complevit; Vir Ingenij inquieti,
& Novis Rebus studens, & multa transferens,
nonnulla in Melius, haud Pauca in Aliud: Ma-
gnus autem Opum, & Thesauri Accumulator.
Gregorius dictus Duodecimus, creatus Papa in
Schismate, & quasi Interrex, Nonagenarius ob-
yt: De eo, propter brevitatem Papatus, nihil in-
venimus, quod annotemus. Paulus Tertius, ad
octoginta & unum, Annos vixit, Vir sedati Ani-
mi, & profundæ Consilij, idem Doctus, & Astro-
logus, & Valerudinem impense regens: more au-
tem veteris Sacerdotis Elii, Indulgens in suos. Pau-
lus Quartus octoginta tres Annos vixit: Vir
Natura asper & severus, alios gerens Spiritus, &
Imperiosus, ingenio commotior, Sermone eloquens
& expeditus. Gregorius Decimus tertius, simi-
lem Etatem octoginta trium Annorum imple-
vit: Vir plane Bonus, Animo & corpore sanus, Po-
liticus, Temperatus, Evergetes & Electosj-
narius.

19. Quæ sequentur, Ordine promiscuo, Fidei
magis dubia, Observatione magis jejuna, erunt.
Rex Arganthonius, qui regnavit Gadibus in
Hispania, centum & triginta, aut (ut alij volunt)
quadragesima Annos vixit: ex quibus octoginta re-
gnavit: De Moribus ejus, & Vita genere, & Tem-
pore quo vixit, siletur. Cynitas Cypriorum Rex,
in Insula illa tunc habita Beata, & Voluptaria,
centum quinquaginta, aut sexaginta Annos vixisse
perhibetur. Reges duo Latini in Italia, Pater &
Filius, alter octingentos, alter sexcentos Annos
vixisse traduntur: verum hoc narratur à Philolo-
gis quibusdam, quibus & ipsis (caetera satis creden-
tis) Fides rei suspecta est, imò damnata. Arcadium
Reges nonnullos Trecentos Annos vixisse alij tra-
dunt: Regione certe ad Vitam longam satis idonea:
Rex fortasse Fabulis aucta. Narrant Dandonem
quondam in Illyrico, absque incommodis Senectu-
tis, Quingentos Annos vixisse. Apud Epicos, Ato-
lia videlicet Partem, narrant universam Gentem
admodum longævam fuisse: ut multi ex his Duce-
num Annorum inventi sint: Inter eos Præcipuum
quendam, nomine Litorium, virum Giganteæ
Staturæ, qui Trecentos Annos cumula verat. In
Tmoli Montis Fastigio (Templi antiquitus voca-
to) Homines complures, centum quinquaginta
Annos vixisse traditur. Sectam Essæorum apud
Iudæos, ultra Centum Annos communiter vixisse
tradunt: Secta autem illa simplici admodum Dia-
ta utebatur, ad Regulam Pythagoræ, Apolloni-
us Tyaneus Centum Annos excessit, aspectu
(ut in tanta Etate) pulcher, Vir certe Mirificus,
apud Ethnicos Divinus habitus, apud Christia-
nos Magus: Kiltu Pythagoricus, magnus pere-
grinator, magna etiam Gloria florens, & tarquam
pro Numine cultus: Attamen sub finem Etatis,
Accusationes & Contumelias passus, unde nihil o-
minus incolumis quoquo modo evasit. Attamen ne

Longævitas sua Diæta Pythagoricæ solum tribua-
tur, sed etiam è Genere suo aliquid traxisse videat-
tur: Avus ejus etiam Centum Triginta Annos vi-
xit. Q. Metellum ultra centum Annos vixisse cer-
tiores est: Atque, post Consularia Imperia feliciter
administrata, Pontificem Maximum, jam
Senem creatum esse, & sacra per viginti duos An-
nos tractasse: neque Ore in Vocis nuncupandis hasi-
tante, neque in Sacrificiis faciendis tremula Ma-
nu utentem. Appium Cæcum, Annosissimum fa-
isse constat: Annos non numerant, quorum partem
majorem, postquam Luminibus orbatus esset, tran-
segit: Neque propterea mollitus, Familiam nume-
rosam, Clientelas quam plurimas, quin etiam Rem p-
fortissime rexit: Extrema vero Etate Lectica in
Senatum delatus, Pacem cum Pyrrho vehementer
sime dissuasit: cuius Principium Orationis advo-
dum memorabile, & invincibile quoddam Robur,
& impetum Animi, spirans: Magna inquit,
patientia, Patres conscripti, Cæcitate meam
per plures jam Annos ruli; at nunc etiam me
Surdum quoque optaverim, cum vos tam tam de-
formia Consilia agitare audiam. M. Perpenna
vixit Annos nonaginta octo: omnibus, quos Consul
sententiam in Senatu rogaverat. (voces omnibus
Senatoribus suis Anni,) superstes fuit: etiam o-
mnibus, quos paulo post Censor in Senatum legerat,
septem tantum exceptis. Hiero Rex Sicilia, Tempo-
ribus Belli Punici secundæ ad centesimum fere an-
num vixit: Vir & Regimine, & Moribus moderat-
us: Numinum Cultor, & Amicitia Conservator
religiosus: Beneficus, & constanter Fortunatus.
Scatilia ex nobili Familia, Claudij tempore, vixit
Annos nonaginta novem. Clodia Ofilij Filia (cen-
tum & quindocim. Xenophilus, antiquus Philoso-
phus è Secta Pythagoræ, centum & sex Annos vi-
xit, sana & vivida Senectute, & magna apud Vul-
gum Doctrina fama. Insulani Corcyræi habe-
bantur olim Orvaces, sed hodie communis aliorum
Sorte vivunt. Hippocrates Cous Medicus in-
signis, centum & quatuor Annos vixit: Ar-
temque suam tam longa Vita comprobavit, &
honestavit: Vir cum Prudentia quadam doctus:
in Experientia, & Observatione multus: non
Verba, aut Methodos captans, sed Nervos tan-
tum Scientia separans, & proponens. Demonax
Philosophus, (non solum Professione, sed Mo-
ribus) Tempore Adriani, ad centenarium fere
Annum vixit: Vir magni Animi, Atque Ani-
mi victor, idque vere sine affectatione, & in ma-
ximo humanarum rerum Contemptu, Civili, &
Urbanus. Is cum Amici de Sepultura ipsius, verba
injicerent, Definite, inquit, de Sepultura curare:
cadaver enim fœtor sepeliet: atque illi: Placet
ergo Avibus, aut Canibus exponi? Ille rursus,
Cum, inquit, vivus Hominibus prodesse pro-
viribus contenderim, quæ invidia est, si mor-
tuis etiam Animalibus aliquid præbeam? Popu-
lus India, Pandoræ appellati admodum Longævi:
etiam usque ad Annum Ducentesimum. Addunt
rem magis miram: Scilicet cum Pueri fere candido
Capillo fuerint, Senectute ante Canitiem eos ni-
gescere solitos: Id tamen ubique vulgare est, ut Puc-
ris Capillitio candidiore, virili Etate, Pili mu-
tentur in obscurius. Etiam Seres Indorum Populus,
cum Vino suo ex Palmis, Longævi habitus sunt, us-
quo

que ad *Annum Centesimum Tricesimum*. Euphrator Grammaticus consenuit in Schola, & docebat Literas, ultra *Annum centesimum*. Ovidius Senior, Poëta Patet, *Nonaginta Annos* vixit; *Diversus à Moribus Filij*, utpote qui *Musas contempfit*, & *Poeticen Filio dissuasit*. Asinius Pollio, Augusti Familiaris, *Centum annos* superavit; *Vir ingentis Luxus*, *Eloquens*, *Literarum cultor*, *attamen Vehemens*, *Superbus*, *Crudelis*, & tanquam sibi *Natus*. *Invaluit Opinio*, de Seneca, quod *admodum Annos fuerit*, usque ad *Annum centesimum decimum quartum*, Quod verum esse non potest, cum tantum abisset, ut *Senex decrepitu* ad *Neronis tirocinium* admotus sit, ut contra *Rebus gerendis strenue succererit*, quin etiam paulo ante, *medio tempore Claudii*, exularit, ob *adulteria aliquarum Principum Feminarum*, quod in *talem Etatem* non competit. *Iohannes de Temporibus*, ex omnibus posterioribus *Sæculis*, *Traditione quadam* & *Opinione vulgari*, usque ad *Miraculum*, vel potius usque ad *Fabulam*, *Longævus* perhibetur, *Annorum supra Trecentos*, *Natione fuit Francus*, militavit autem sub *Carolo Magno*. *Gartius Aretinus* *Petrarchæ Proavus*, ad *centum & quatuor Annos* pervenit, *prospera semper usus Valetudine*, atque in *Extremis Vires labantes* sentiens potius quam *Morbum*, qua vera est *Resolutio per Senium*. Ex *Venetis* reperiuntur haud pauci *Longævi*, etiam *Gradu eminentiori*, *Franciscus Donatus Dux*, *Thomas Contarenus Procurator S. Marci*, *Franciscus Molinus* item *Procurator S. Marci*, *Alij*. At maxime memorabile est illud de *Cornaro Veneto*, qui *Corpore*, sub initio, *valetudinario*, caput primum metiri *Cibum & Potum*, ad certum *Pondus*, in *curam Sanitatis*: Ea cura transit usu in *Diatam*, & ex *Diatâ* in *magnam Longævitatem*, usque ad *Annum Centesimum*, & ultra, *integrâ Sensibus*, & *constantî Valetudine*. *Guilielmus Postellus*, nostra etate, *Gallus*, ad *Centesimum* & prope *Vicesimum Annum* vixit, etiam *summitatibus Barba* in *labro superiore* nonnihil *nigrescentibus*, neque *prorsus canis*, *Vir Capite motus*, & non *integre omnino Phantasia*, *magnus Peregrinator*, & *Mathematicus*, & *Hereticâ Pravitare* nonnihil *asperfus*.

20. *Apud nos in Angliâ* arbitror non existere *Villulam*, paulo *populosiorem*, in qua non reperiatur aliquis *Vir* aut *Mulier* ex *Octogenariis*; Etiam ante paucos *Annos* in *Agro Herefordiensi*, inter *Ludos Florales*, instituta erat *Chorea* & *Saltatio* ex *Viris octo*, quorum *Ætas simul computata*, *Oclingentos Annos* complebat, cum quod *Alteris eorum ad Centenarium* decisset, *Alteris aliquibus superesset*.

21. In *Hospitali Bethleem*, ad *Suburbia Londini*, quod in *Sustentationem*, & *Custodiam Phreneticorum* institutum est, inveniuntur, de tempore in tempus, multi ex *Mente captis* fuisse *longævi*.

22. *Ætates*, de quibus *fabulantur*, *Nympharum*, & *Dæmonum Aereorum*, qui *Corpore mortales* essent, sed *admodum longævi*, (id quod & *Antiqua*, & inter quosdam *Recenti* *superstitione*, & *Credulitate*, receptum est), pro *Fabulis*, & *Somniis* habemus, præsertim cum sit *Res*, nec cum *philosophia*, nec cum *Religione* bene consentiens.

Atque de *Historia Longævitatæ in Homine*, per *Individua*, aut *Individuis proxima*, hæc inquisita sint. *Iam ad Observaciones per Capita transibimus*.

23. *Decursus Sæculorum*, & *Successio Propaginis*, nihil videntur omnino demere de *Duratione Vita*, quippe *Curriculum Humana Etatis* videmus, usque à *Tempore Moïsi* ad nostra, circa *octogesimum Annum* stetit, neque sensim & paulatim (ut quis crederet) *declinasse*. Sunt certe *Tempora*, in *singulis Regionibus*, quibus *Homines diutius*, aut *brevius* degunt. *Diutius plerumque*, cum *Tempora fuerint Barbarâ*, & *simplicioris Viçtus*, & *Exercitationi Corporis magis dedita*: *Brevius*, cum *magis Civilitate*, & *plus Luxuria* & *Orij*: *Verum ista transiunt per Vices*, *Propago ipsa nihil facit*. Neque *dubium est*, quin *idem fiat in Animalibus* cæteris, *siquidem nec Boves*, nec *Equi*, aut *Oves*, & *Similia*, *Ævo*, *ultimis huius Sæculis*, *minuuntur*, itaque *Præcipitatio Etatis facta est per Diluvium*, & fieri fortasse potest, per *Similes Majores Casus*, (ut loquuntur) veluti *Inundationes particulares*, *Combustiones* per longas *Siccitates*, *Terræ motus*, & *similia*. *Quinetiam videtur*, *similis esset ratio in Magnitudine Corporum*, sive *Statura*, qua nec ipsa per *Successionem propaginis* defluit: licet *Virgilius* (*communem opinionem secutus*) *divinasset Posteris futuros Præsentibus minores*: unde ait de *Campis Emathiis*, & *Æmoneis* subarandis:

Grandiaque effosis mirabitur Ossa
pulchris.

Etenim cum *conset*, fuisse quondam *Homines Staturis Giganteis*, (quales & in *Siciliâ*, & *alibi*, in *vetustis Sepulchris*, & *Cavernis*, pro certo reperiuntur), tamen jam per tria fere *Millenaria Annorum*, ad que *producitur Memoria satis certa*, in *isdem Locis*, nil tale *continuat*, licet etiam *hæres*, per *Mores*, & *Consuetudines civiles*, *vici quasdam patiatur*, quemadmodum & *illa altera*. Atque hæc magis *notanda*, quia *infectis Animis* *Hominum penitus Opinio*, quod sit *perpetuus Defluxus per Etatem*, tum quoad *Diuturnitatem Vitæ*, tum quoad *Magnitudinem & Robur Corporis*, *Omniaque labi & ruerent in Deterius*.

24. *Regionibus Frigidioribus & Hyperboreis*, diutius *Homines* vivunt plerumque, quam *Calidioribus*; Quod necesse est fieri, cum & *Cunctis sit magis astricta*, & *Succi Corporis minus dissipabiles*, & *Spiritus ipsi minus acres ad consumendum*, & *magis fabriles ad reparandum*, & *Aër* (utpote modicè *calfactus*, à *Radice Solis*) *minus Predatorius*, At sub *Linea Æquinoctiali*, ubi *Sol transit*, & *duplex sit Hyems*, & *Æstas*, sitque etiam *major Æqualitas inter Spatia Dierum*, & *Noctium*, (si cætera non impediunt) etiam bene diu vivunt, ut in *Peruvia*, & *Taprobana*.

25. *Insulani mediterraneis* ut plurimum sunt *Longæviores*, Neque enim tam diu vivunt in *Russia*, quam in *Orcadibus*, neque tam diu in *Africa* equidens *Paralleli*, quam in *Canariis*, & *Terceris*, *lapones* etiam *Chinensibus* (licet hi *Longævitatæ appetentes* sint usque ad *Insaniam*) sunt *vivaces*, nec mirum, cum *Aura Maris*, & in *Regionibus Frigidioribus* *foveat*, & in *Calidioribus* *refrigeret*.

26. Loca Excella potius edunt Longævus, quam Depressa; præsertim si non sint Juga Montium, sed Terræ Altæ, quatenus ad Situm eorum generalem: qualis fuit Arcadia in Græcia; & Ætolia Pars, ubi Longævi admodum fuerunt: At de Montibus ipsis eadem foret ratio, propter Aerem videlicet puriorem, & limpidiorem, nisi hoc labefactaretur per accidens; interventu scilicet Vaporum ex Vallibus eo ascendentium, & ibi acquiescentium. Itaque in Montibus Nivalibus, non reperitur aliqua insignis Vita Longitudo: non in Alpibus, non in Pyrenæis, non in Apennino, sed Medii Colles, aut etiam Valles dant Homines Longæviores; At in montium Jugis protensis versus Æthiopiæ, & Abyssinos, ubi, propter Arenas subjectas, parum aut nihil incumbit in montes Vaporis, diutissime vivunt, etiam ad hodiernum Diem; Annum non raro Centesimum & Quinquagesimum implentes.

27. Paludes & Tractus earum, præsertim ex porrecti in Plano, Natævis propitij, Aduentus maligni, quoad Vita prorogationem, aut decurtationem; Quodque mirum videri possit, Paludes Aqua Salsâ per vices inundate, minus salubres, quam qua Aqua Dulci.

28. Regiones Particulares, que notate sunt Longævus produxisse, sunt Arcadia, Ætolia, India cis Gangem, Bressilia, Taprobana, Britannia, Hybernia, cum Insulis Orcadibus, & Hebridibus; nam de Æthiopia, quod ab Aliquo ex Antiquis refertur, quod Longævi fuerint, Res vana est.

29. Occulta est res, Salubritas, præsertim perfectior, Aëris; & potius Experimento, quam Discursu, & Conjectura, elicitur. Capi possit Experimentum ex Vellere Lanæ, per expositionem in Aërem cum mora aliqua Dierum, minus aucto Pondere: Aliud ex Frusto Carnis, diutius manente non putrefacto; Aliud ex Vitro Calendari minori spatioso reciprocante: De his, & Similibus, amplius inquiratur.

30. Aëris non tantum Bonitas, aut Puritas, verum etiam Aequalitas quoad Longævitatē spectatur: Collium & Vallium Varietas Aspectus & Sensus gratia, Longævitatē suspecta; At Planities modice sicca, nec tamen nimis sterilis, aut Arenosa, nec prorsus sine Arboribus & Umbra, Diuturnitati Vitæ magis commoda.

31. Inæqualitas Aëris, (ut jam dictum est) in loco Mansionis, mala; verum Mutatio Aëris in Peregrinatione, postquam quis assueverit, bona: unde & magni Peregrinatores Longævi fuerunt: similiter etiam Longævi, qui in Tuguriolis suis, eodem loco, perpetuo Vitam dederunt: Aër enim Assuetus, minus consumit, at Mutatus magis alit, & reparat.

32. Vitæ Series, & Numerus Successionum, ad Diuturnitatem, aut Brevitatem vitæ, nihil est (ut jam diximus); ita Conditiō immediata Parentum, tam ex parte Patris, quam Matris, proculdubio multum potest. Alij siquidem generantur ex Senibus; Alij ex Adolescentulis; Alij ex Viris Ætate justiore; Item alij à Patribus, cum Sani fuerint, & bene dispositi; Alij à Morbidis, & Languidis; Item Alij à Repletis, & Ebris; Alij post Somnum & Horis matutinis; Item alij post longam Intermiſſionem Venæ; Alij post Venem repetitam; Item alij flagrantē Amore Patrum, (ut fit plerumque in Spuriis)

Alij deserviente, ut in Conjugiis diuturnis. Eadem etiam ex parte Matris spectantur: Quibus ad id debent, Conditiō matris, dum gestat Fœtum, quali sanitate, quali diæta? Et Tempus Gestationis, ad decimum Mensem, aut celerius? Hæc ad normam reducere, quatenus ad Longævitatē difficile est; Atque eo difficilius, quod fortasse quæ optima quis putaret, in contrarium cedent: Etenim Alacritas illa in Generatione, quæ liberos Corpore robustos, & agiles producit, ad Longævitatē minus utilis erit, propter Crimoniam & Inconsensionem Spirituum. Diximus antea, Plus habere ex materno Sanguine, conferre ad Longævitatē; Etiam mediocria simili ratione optima esse putamus, Amorem potius Conjugalem, quam meretricium; Horas Generationis maturas; Statum Corporis non nimis Alacrem, aut Turgidum, & Similia. Illud etiam bene observari debet, quod Habitus Parentum robustior, ipsis magis est propitius, quam Fœtus, præcipue in Matre. Itaque satis imperite Plato existimavit claudicare virtutem Generationum, quod Mulieres similibus cum Viris Exercitiis tam Animi, quam Corporis, non utantur; Illud contra se habet: Distantia enim Virtutis inter Matrem, & Fœtinam, maxime utilis est Fœtus; Atque Fœmina teneriores magis Præbitoria sunt ad alendum fœtum, quod etiam in Nutricibus tenet. Neque enim Spartana mulieres, quæ ante annum viceſimum secundum, aut (ut alij dicunt) quintum, nubere non solebant (ideoque Andromachæ vocabantur) generosiores, aut longæviores Sobolem ediderunt, quam Romanæ, aut Athenienses, aut Thebanæ, apud quas, Anni Duodecim, aut Quatuordecim Nubiles erant. Atque si in Spartanis aliquid fuerit Egregium, id magis Virtus Parsimonia debebatur, quam Nuptiis Mulierum serotinis. Illud vero Experientia docet, Esse quassam Stupes ad tempus longævus, ut Longævitas sit, quemadmodum Morbi, Res Hæreditaria, in aliquibus periculis.

33. Candidiores Genis, Cute, & Capillis, minus vivaces; Subnigri, aut Ruffi, aut Lentiginosif magis. Etiam Rubor nimis in Juventute, Longævitatē minus promittit, quam Pallor. Cutis durior Longævitatē signum, potius quam mollior; neque tamen hoc intelligitur de Cute Spiffiori (quam vocant Anserinam) quæ est tanquam Spongiosa; sed de Dura simul, & Compacta; Quin & Frons majoribus Rugis sulcatus, melius signum quam Nitidus, & Explicatus.

34. Pili in Capite Asperiores, & magis setosi ostendunt vitam longiorem quam Molles, & delicati; Crispi vero eandem prænunciant, si sint simul Asperi; contra si sint Molles, & splendentes. Item si sit Crispatio potius Densa, quam per largiores Cincinnos.

35. Citius aut serius Calvescere, Res est quasi indifferens; cum Calvastris plurimi longævi fuerint; Etiam cito Canescere, (ut nunquam videatur Canities præcursor ingruentis Senectutis) Res fallax est; cum haud pauci præpropere Canescentes, diu postea vixerint; Quinetiam præmatura Canities, absq; ulla Calvitie, signum est Longævitatē; Contra, si concomitetur Calvitie.

36. Pilositas Partium Superiorum signum Vita minus longæ, atq; Pecciore hirsuti; & quasi subati, minus Vivaces, at Inferiorum Pilositas, ut Femorum, Tibiarum, signum longæ Vita.

37. Proceritas Staturæ (nisi fuerit enormis) Compage commoda, & sine Gracilitate, præsertim si conuenitur Corporis Agilitas, signum longæ Vitæ; At contra, Homines brevioris Staturæ magis vivaces, si fuerint minus Agiles, & Motu tardiores.

38. In Corporis Analogia; Qui Corpore aliquanto breviores sunt, Tibiis longioribus, longæviores sunt, quam qui corpore magis demisso, Tibiis autem brevioribus: Item, qui Inferioribus Partibus largiores sunt, & Superioribus contractiores, (Structura Corporis, quasi surgente in Acutum) longæviores, quam qui Humeros lati, deorsum sunt tanquam attenuati.

39. Macies cum Affectibus Sedatis, tranquillibus, & facilibus; Pinguior autem Habitus cum Cholera, vehementia, & pertinacia; Diuturnitatem Vitæ significant: Obesitas autem in Juventute, breviorem Vitam præmonstrat; in Senectute, Res est magis indifferens.

40. Diu & sensim Grandescere, signum Vitæ longæ; si ad Staturam magnam, magnum signum: si ad minorem, signum tamen; At contra velociter Grandescere ad Staturam magnam, signum malum est; si ad Staturam brevem, minus malum.

41. Carnes Firmiores, & Corpus Musculosum, & Nervosum & Nates minus tumentes, (quantum Sedendo tantum sufficiant) & Venæ paulo eminentiores, Longævitatē denotant; contraria Brevitatem Vitæ.

42. Caput, pro Analogia Corporis, minutius; Collum mediocre, non oblongum, aut gracile, aut tumidum, aut tanquam Humeri impactum: Nares parvule, quacunque forma Nasi: Os largius: Auris cartilagineæ, non Carnosæ; Dentēs robusti, & contigui, non exiles, aut rari, Longævitatē prænuñtiant; Et multo magis, si Dentēs aliqui novi, proveciore Ætate proveniant.

43. Pectus latius, sed non elevatum, quin potius adanctius: Humerique aliquantulum gibbi, & (ut loquuntur) Fornicati: Venter planus, nec prominens: Manus largior, & Palma minus Lineis exarata: Pes brevior, & rotundior, Femora minus carnosæ; Surrex non cadentes, sed se alius sustentantes, Signa Longævitatē.

44. Oculi paulo grandiores, atq; Iris ipsorum cum quodam Vivore; Senilis omnes non nimis acuti: Pulsus Juventute tardior, sub Ætatem vergentem paulo incitator; Detentio Anhelitus facilior, & in plurā Momenta; Alvus Juventute siccor, Vergente Ætate humidior, signa etiam Longævitatē.

45. De Temporibus Nativitatē, nihil observatum est, quoad Longævitatē, memoratu dignum, præter Astrologica, quæ in Topicis relegavimus. Partus Octimestris, non solum pro non Vivace, verum etiam pro non Vitali habetur. Etiam Partus Hyemales habentur pro Longævioribus.

46. Victus sive Diætā Pythagorica, aut Monastica, secundum Regulas strictiores, aut ad Amussimæ aequalis, (qualis fuit illa Cornari) videtur potenter facere ad Vitæ Longitudinē. At contra ex iis, qui libere, & communi more vivunt, Longæviores reperiti sunt sæpenumero Edaces & Epulones, denique qui liberaliore Mensa usi sunt. Media Diætā, quæ habetur pro Temperata, laudatur, & ad Sanitatem conferri, ad Vitam Longævam parum potest: Etenim, Diætā illa Strictior, Spiritus progigni paucos, & lentos, unde minus consumit; at illa Plenior,

Alimentum præbet copiosam, unde magis reparat; Media neutrum præstat; Vbi enim Extrema nociva sunt, Medium optimum; verum ubi Extrema jurata, Medium nihil fere est. Diætā autem illi Illustri, convenit etiam Vigilia, ne Spiritus pauci, multo Somno opprimantur; Exercitatio item modica, ne exolvantur; Veneris Abstinētia, ne exhauriantur: At Diætā Pœtiori cōvenit contra Somnum largior, Exercitatio frequentior, Usus Veneris tempestivus. Balnea, & Unguenta (qualia fuerunt in usu) Delicis potius, quam Vitæ producenda, accommodata fuerunt; Verum de his omnibus, cum ad Inquisitionem secundum Intentionem ventum erit, accuratius dicemus. Illud interim Celsi Medici, non solum Docti, verum etiam Prudentis, non contemnendum est; Qui Varietatem & Alternationem Diætæ jubet, sed cum inclinatione in Partem Benigniorē; Scilicet, ut quis Vigilis quandoque se assuescat, alias Somno indulgeat, sed Somno sapius, Idem, interdum jejunet, interdum epuletur, sed epuletur sapius; Interdum Animi Contentionibus strenue incumbat, interdum Remissionibus utatur, sed Remissionibus sapius. Illud certe minime dubium est, quin Diætā bene instituta, partes, ad prolongandam Vitam, potiores teneat; neque conveni unquam aliquem valde Longævum, qui interrogatus de Victu suo, non observasset aliquid Peculiarē; Alij alia. Equidem memini quendam Senem Centenarius Majorē, qui productus est Testis, de antiqua quadam Præscriptione, Is cum, finito Testimonio, a Iudice familiariter interrogaretur, quid agens tam diu vixisset; respondit præter expectatum, & cum Resu Audientium) Edendo, antequam esurirem, & Potando, antequam sitirem. Sed de his, (ut dictum est) postea.

47. Vita Religiosa, & in sacris, videtur ad Longævitatē facere; Sunt in hoc Genere Vitæ, Otium, Admiratio & Contemplatio rerum divinarum; Gaudia non Sensualia; Spes nobiles; Motus salubres; Mores dulces; denique Renovationes continuæ per Observantias, Pœnitentias, & Expiationes; quæ omnia ad Diuturnitatem Vitæ potenter faciunt. Quibus si accedat Diætā illa Austera, quæ Massam Corporis induret, Spiritus humiliet, nil mirum si sequatur Longævitas insignis; qualis fuit Pauli Eremitæ, Simeonis Stilitæ, Anachoretæ Columnaris, & complurium aliorum Monachorum ex Eremito, & Anachoretarum.

48. Huic proxima est Vita in Literis, Philosophorum, Rhetorum, & Grammaticorum; Degitur hic quoque in Otio, & in iis Cogitationibus, quæ cum ad Negotia Vitæ nihil pertineant, non mordent, sed Varietate, & impertinentia, delectant; Vivunt etiam ad arbitrium suum, in quibus maxime placeat, Horas & Tempus terentes; Atque in consortio plerumque Adolescentium, quod paulo latius est. In Philosophis autem magna est Discrepantia, quoad Longævitatē, inter Sectas. Etenim Philosophi, quæ non nihil habent ex Superstitione, & Contemplationibus sublimibus, optima, ut Pythagorica, Platonica: Etiam quæ Mundi Perambulatiōnem, & Rerum Naturalium varietatem complectebantur, & Cogitationes habebant descendit, & alias & magnanimas, (de Infinito, & de Astris, & de Virtutibus Heroicis, & hujusmodi) ad Longævitatē bonæ; quales fuerunt Democriti, Philolai Xenophanis, Astrologorum & Stoicorum: Etiam

qua nihil habebant Speculationis Profundioris, sed ex Senſu Communi, & Opinione vulgaris, absque Inquisitione acriori, in omnem partem placide disputabant, similiter bona; quales fuerunt Carneadis, & Academicorum; item Rhetorum, & Grammaticorum: *At contra*, Philosophia in Subtilitatem Molestis versantes, & Pronunciativa, & singula ad Principiorum Trutinam examinantes, & torquentes, denique Spiniosiores, & Angustiores, mala; quales fuerunt, plerumque Peripateticorum, & Scholasticorum.

49. Vita Rusticana item ad Longævitatē idonea; Frequens est sub Dio, & Aere libero, non Socors, sed in Motu; Dapibus plerumq; Recentibus, & inemittis, sine Curis & Invidia.

50. De Vita Militari, in Inventute, etiam bonam habemus Opinione; Certe complures Bellatores egregii longævi fuerunt; Corvinus, Camillus, Xenophon, Ageſilaus, & Alii tam Prisci, quam Moderni: Prodest certe Longævitati, si a Inventute, ad Etatem Provellam, omnia creſcant in Benignius, ut Inventus laboriosa, Dulcedinem quandam Senectuti largiatur: Existimamus etiam Affectus Militares, ad Contentiosius studium, & spem Victoriæ, erectos, talem infundere Calorem Spiritibus, qui Longævitati profiit.

M E D I C I N Æ

AD

Longævitatē.

Ad Artic. 10. Connexio.

Medicina quæ habetur, intuetur fere tantum Conservationem Sanitatis & Curationem Morborum; de iis autem, quæ proprie spectant ad Longævitatē, parva est Mentio, & tanquam obiter. Proponemus tamen ea Medicamenta, quæ in hoc genere notantur, Cordialia scilicet quæ vocantur. Etenim quæ sumpta in Curationibus, Cor & (quod verius est) spiritus muniunt, & roborant, contra Venena & Morbos, translata cum Judicio & Delectu in Dietam, etiam ad Vitam producendam, aliqua ex parte, prodesse posse, consentaneum est. Id faciemus non promiscue ea cumulantes, (ut moris est) sed exerpentes Optima.

1. Aurum triplici Forma exhibetur, Aut in Auro (quod appellam) Potabili; aut in Vino Extinctionis Auri; aut in Auro in Substantia; qualia sunt, Aurum Foliatum, & Limatura Auri. Quod ad Aurum Potabile attinet, caput dari in Morbis desperatis, aut gravioribus, pro egregio Cordiali, atque succi essu non contemendo. Verum existimamus Spiritus Salis, per quos fit Dissolutio, Virtutem illam, quæ reperitur, largiri potius, quam ipsum Aurum; Quod tamen sedulo celatur: Quod si aperiri possit Aurum absque Aquis Corrosivis, aut per Corrosivas, (modo absit Qualitas Venenata) bene postea abluitas, Rem non inutilem fore arbitramur.

2. Margaritæ sumuntur aut in Pulvere laxigato, aut in Malagmate quodam sive Dissolutione, per Succum Limonum impense acerborum, & recentium; atq; dantur aliquando in Confectionibus Aromaticis, aliquando in Liquore. Margarita proculdubio affinitatem habet cum Concha, cui adheret; & possit esse similis fere Qualitatis cum Testis Cancrosum Flaviatilium.

3. Inter Gemmas Crytallinas habentur pro Cordialibus præcipue duæ; Smaragdus & Hyacinthus;

qua dantur sub iisdem Formis, quibus Margaritæ, excepto quod Dissolutiones earum (quod scimus) non sint in usu. Verum nobis magis suspecta sunt Gemmæ illæ Vitreæ, ob Asperitatem.

[Monitum.] De his, quæ memoravimus, quatenus & quomodo Juvamentum præbeant, postea dicitur.

4. Lapis Bezoar probata est Virtutis; quod Spiritus recreet, & lenem Sudorem provocet. Cornu autem Monocerotis, de Existimatione sua decidit; ita tamen ut gradum seruet, cum Cornu Cervi, & Osse de corde Cervi, & Ebore & similibus.

5. Ambra Grifia ex optimis est, ad Spiritus demulcendos, & confortandos. Sequuntur Nomina tantum Simplicium, cum Virtutes ipsarum satis sint cognite.

Calida.

Crocus.
Folium Indum.
Lignum Aloës.
Cortex Citri.
Melissa.
Ocymum.
Caryophyllata.
Flores Arantiorum.
Rosmarinus.
Menta.
Betonica.
Carduus Benedictus.

Frigida.

Nitrum.
Rosa.
Viola.
Fragaria.
Fraga.
Succus Limonum dulcium.
Succus Arantiorum dulcium.
Succus Pomorum Fragrantium.
Borago.
Buglossa.
Pimpinella.
Santalum.
Camphora.

[Monitum.] Cum de iis jam Sermo sit, quæ in Dietam transferri possint; Aquæ illæ Ardentiore, atque Olea Chymica, (quæ, ut ait Quidam ex Navigatoribus, sunt sub Planeta Martis, & habent Vim furiosam, & destructivam) quinetiam Aromata ipsa Actia & Mordacia, rejicienda sunt; & videntur, quomodo componi possint Aquæ, & Liqueures ex Præcedentibus, non Phlegmaticæ illæ Stillatiæ, neque rursus Ardentes ex Spiritu vini, sed magis Temperatæ, & nihilominus vivæ, & Vaporem benignum spirantes.

6. Hesitamus de Frequenti Sanguinis Missione; utrum ad Longævitatē conferat, & potius in ea sumus Opinione, quod hoc faciat, si in Habitum versa fuerit, & cætera sint accommodata; Etenim Succum Corporis Veterem emittit, & Novum inducit.

7. Arbitramur etiam Morbos quosdam Emaciantes, bene curatos, ad Longævitatē prodesse; Succos enim Novos præbent Veteribus consumptis; atque (ut ait ille) Convalescere est Juvencere; Itaque inducendi sunt tanquam Morbi quidam artificiales, id quod sit per Dietas strictas, & Emaciantes, de quibus postea dicemus.

Z 2

IN-